

Segunda Carta de San Pablo a los CORINTIOS

Saludo

¹ Yu, Pablo cawãmecchu, Dios yure cã caboro jãgori Jesucristo yau apóstol cã caquetibujurotijou majû yu ãniña. Bairo marĩ yau, Timoteo mena mujãã ñubueri majã Dios ya poa macããna Corinto macã macããnare mujãã woajouu yu átiya. Tunu bairoa apera Dios ya poa macããna Acaya yepa nipetiropu macããna cãäre woajouu yu átiya. ² Bairo tunu marĩ Pacu Dios, marĩ Quetiupauu Jesucristo mena caroare mujãã na jonemoáto. Caroaro yerijõro ãnimasirqüe cãäre mujãã na jonemoáto.

Sufrimientos de Pablo

³ Diore cã marĩ basapeoto, marĩ Quetiupauu Jesucristo Pacu majûre. Cãã, marĩ Pacu marire cañamai majû niñami. Cã, Dios puame tocãnaçãnia roro popiye marĩ catãgoñayapapuaro, marĩ yeri ñuo joroque caátinucun niñami. ⁴ Cã puame nipetiro roro popiye marĩ catãmuonucro, marĩ juátinemonucun ñami. Bairo marĩ cã caátiere masiru, marĩ cãã roro popiye cabairare na marĩ juátinemomasigurau. Marire cã cajuátinemomasiro jicãro tãnia marĩ cãã aperare na marĩ juátinemogaru. ⁵ Jesucristo yarã ãniru popiye cã cabairicarorea bairo popiye marĩ bainucun. Bairo nocãro popiye marĩ catãmuoro cãroã marĩ catãgoñatutuapee cãäre marĩ jonucun ñami. ⁶ Bairo jãã cãã popiye jãã

tām̄onucūña. Caroaro netōmasīrī Jesucristo mena m̄jāā catēgoñatutuapeere borā, jāā p̄ame roro popiye jāā tām̄onucūña. Bairo popiye jāā cabaimiatacūärē, jāā j̄atínemonucūñami Dios, jāā cūā m̄jāärē jāā caj̄atínemomasīparore bairo ī. Bairo jāärē īñacōrī yua, m̄jāā p̄ame t̄egoñenañarē bairo tutuaro mena m̄jāā n̄cānetōmasīcōägarā popiye jāärēñ bairo m̄jāā catām̄onucūrījērē yua. ⁷ Bairi m̄jāā mena caroaro cariape jāā t̄egoñatutuacōäña. Cariape merē jāā t̄egoñamasīña: M̄jāā cūā jāärēñ bairo popiye peeto ûno cabairā ãnirī, jāärēñ bairo caroaro t̄egoñatutuarique cūärē cacūgoparā majū m̄jāā ãniña Dios cū cajorije majūrē yua.

⁸ Yü yarā, nocārō popiye Asia yepapu ãna, jāā catām̄orīqūrēñ m̄jāärē jāā quetib̄j̄unemoña tunu. Nocārō popiye netōôrō majū catām̄orā ãnirī, merē jāā n̄cāj̄ätieticoabujioowu. Cayasicoaparārē bairo jāā t̄egoñawu, ti yepapu ãna. ⁹ Capaj̄äecoyasirārē bairo majū jāā t̄egoñawu. Bairi, “Marī majū rupañ mena marī catēgoñarō j̄ugori marī netōmasīna,” ī t̄egoñamasīrī yua, Dios mena jeto jāā t̄egoñatutuaj̄ugowu. Cū roque camasā cariacoana na cañimiañacūärē, tunu na catinemo joroque caácu cū caânoi, cū mena jeto cariape jāā t̄egoñatutuaj̄ugowu. ¹⁰ Dios p̄ame roque roro jāā catām̄orījērē jāā netōôwī. Bairi cū p̄ame nocārō roro jāā cayasibuñopeere jāā netōôgumi. Caroaro cariape jāā t̄egoñatutuacōäña jāärē Dios cū canetōôcōänipeere. ¹¹ Tore bairo roro jāā catām̄orījērē jāā netōôcōä nigumi, Diopure jāā m̄jāā caj̄enibojaata. Bairi marī nipetiropua j̄icārō Diore cū marī basapeogarā, nocārō caroaro

jāā cā caátibojarijere ññarī. Capāärā aperā cūā tore bairo cū basapeogarāma.

Por qué no fue Pablo a Corinto

12 Bairāpua, jīcā wāme jāgori jāā useaniña: Jāā catāgoñāata, caroaro jīcārō tāni ati umarecōopure jāā átiāniña. Mūjāā watoapure ãna, tore bairo majū jāā átiāninucūwū. Tiere tāgoñarī jāā useaninucūña. Tore bairo jāā caátiānie pūame jāā majū jāā camasīrijē jāgori mee, Dios cañuñ ãnirī tore bairo jāā átiānimasīñ joroque átiyami. 13 Jāā cartaaripure ricaati wāme bueri mūjāā tāgomawijiao joroque jāā woajoetinucūña. Bairi cariape jīcārō tāni mūjāā catāgomasīrō yu boyá jāā caátiāninucūrījērē. 14 Merē bairāpua peeto mūjāā tāgomasīña jāā caátiāninucūrījērē. Nemojāñurō mūjāā camasīnemorō boyá. Bairi marī Quetiupau Jesús ati yepapu cū catunuatí rāmū caāno, caroaro jīcārō tāni jāārē masīpetiri bero jāā mena mūjāā useanigarā. Jāā cūā mūjāā mena caroaro jīcārō tāni jāā useanigarā, mūjāā caátiānajē cūärē ññarī yua.

15 Tore bairo mai tierie masītāgoñarī, caānijāgoro mūjāärē ñiñau ágatāgoñamiwū. Tore bairo mūjāärē yu cañauápáta, pugani cārō mūjāärē ñiñauñesēñemobujio. 16 Mai, caānijāgoro, Macedonia yepapu ácú, mūjāā ñiñanetōájāgoga tāgoñamiwū. Tore bero, topu caatácu tunuácú mūjāā ñiñanetō ánemogamiwū tunu. Bairo yu cabaiata, mūjāā pūame Judea yepapu yu caátó, yu mūjāā juátinemo jobujioricarā. Tore bairo yu catāgoñamiatacūärē, cariape yu baimasīepū. 17 Bairi mūjāärā, ¿yu caátiipeere caroaro cariape

tāgoñaecūā, tore bairo ñiñuparī? ¿Mujāārē ñito, "Yü águ," o "Yü ápérigu," pugani cārō ñinemopeocuti? Tore bairoa jīcā riseroa ñrāana, jāā ñinemopeoentinucūña.

18 Dios cūā caroaro cariape masñami tiere. "Mujāārē jāā ñiarágarā," o "Jāā ápérigarā," jīcā riseroa ñrāana, jāā ñinemoetinucūña. Tiere Dios cāā masñami. **19** Yü, Timoteo, bairi Silvano mena, Jesucristo Dios macā yaye quetire jāā quetibujñuncūña. Cā yaye queti pñame cariape niña. Jīcā risero ñmicāā, ricaati ñrñqüē mee niña. Torea bairo jāā cāā jīcā riseroa jāā bñsanuncūña. **20** Jesucristo pñame Dios cā caíquetibujñgoyeticürñqüē nipetirijere caátipecoyü majū niñami. Bairo caācā cū caānoi, Diore cā marī cabasapeoripaü caāno, "Bairo to baiáto," marī ñnucūña. **21** Cūā niñami Dios mujāārē, bairi jāā cūärē cabesericü, Jesucristo yarā marī caānimasíparore bairo ñ. Tunu bairoa jāārē cā yaye quetire cajñgoquetibujñparā majū jāā cūñ. **22** Bairi cā yarā cawāmecüna marī ãnio joroque marī ásupi. Espíritu Santore marī yeripü cā joyupi Dios, "Nipetirije cā caíjñgoyeticürñcárörēñ bairo átipeyocõägumí," marī caámasíparore bairo ñ.

23 Baipua, yü caágatügoñarícárörē bairo Corinto macāpu ápériri, jīcā riseroa ñmicāā, ricaati ñ mee yü baiya. Mujāā, caroaro mujāā caānipeere bori mujāā tñpure yü ápewü. Tiere Dios cūā cariape masñami. **24** Bairi tutuaro mena mujāā caátipecere mujāā átirotigarā mee, tore bairo jāā quetibujñuncūña. Merē bairapua Dios mena caroaro catägoñatutuarā mujāā ãniña. Caroaro marī nipetiro useanirñqüē mena

nemojāñurō Diore marī camasīparore bairo, mūjāärē jūatinemorā bairo jāä quetibujuya.

2

¹ Bairi yu pūame tunu, “Roro na yapapuao joroque na yu átibujioh,” ī, mūjāärē nīñāñesēñemoh apéwuh. “Atopuh yu tuacōägū mai,” nī tūgoñawuh. ² Bairi mūjāä yapapuao joroque mūjāä yu cañiarījē jēgori yu caápata, ¿noa mena yu tūgoñā usenanibujocati? Mūjāä roque yu tūgoñā usenanio joroque caána majū mūjāä ãniña. Bairi roro mūjāä yapapuao joroque yu átinemogaeph. ³ Bairi merē mūjāärē cajugoye jīcā carta mūjāä yu woaquetibujuh jūgoyetijowuh. Mūjāä tūph yu caäno, yu yapapuao joroque mūjāä caáperiparore bairo ī, yu woaquetibujuh jūgoyetijowuh. Yu usenanio joroque mūjāä caáto bootugōnarī tore bairo yu ápu. Bairi cariapea yu masiña mūjāä mena yu causeaninucūrījērē. Jīcārōrēä bairo nicōäña. ⁴ Baipuh mūjāärē yu cawoajori rāmu caäno yu cañwoajopeere tūgoñarī roro majū yapapuari yu otinucūwuh. Bairo cabaimiatacūärē, mūjāä tūgoñā yapapuao joroque ī mee, mūjāärē yu woaquetibujuhjowuh. Mūjāärē nocārō yu caññamairījērē na masiáto ī roque, tore bairo mūjāä yu quetibujuh woajowuh.

Perdón para el que había ofendido a Pablo

⁵ Bairi ni ūcū yure yu yapapuao joroque caách pūame, yu jeto meerē tore bairo ácumi. Baipuh mūjāä cūärē peeto ūno mūjāä yapapuao joroque ásupi. Netōnucārō majū ūgaech “peeto ūno” mūjāärē nī quetibujuya. ⁶ Tore bairo roro marī baio

joroque caáchre tutuaro merē capāärāpua mūjāä mena macäña mena cárē mūjāä cabeyorique merē ñujāñuña. Tunu mūjāä caátinemopee maniña. ⁷ Bairi yua, ämerē cárē roro cã mūjāä caátajere masiritiri cã mūjāä cajuáto ñuña. Roro netõrõ yapapuari cã ãnimasiëtïõ joroque ápericõäña. ⁸ Bairi tunu mūjäärë ñinemoña: Caänijëgoro cárē mūjāä camairicärörë bairoa äme cãärë cã mainemoña. ⁹ Bairi cajëgoyepu ati wâme yu caquetibëjürijere mūjāä yu quetibëju woajojëgowu. Cariapea, “Yu caátirotirijere na átimasígamiñati,” ï masígü, tiere mūjāä yu woatujowu. ¹⁰ Ni ücárē roro mūjāä caátajere mūjāä camasiritiboaata, yu cãä tiere cã yu masiritibojagü. Bairi roro cã caátaje caämata, cã yu masiriyobojagü, nocärö mūjäärë camai ãnirí Cristo cã cañajoro yua. ¹¹ Bairo marí caâmeo átimasíata, wâtí puame marí rocatu masiëtigumi. Bairápua roro camasärë cã caátitomasínucüríjëre caroaro majü merē marí masiñäñuña.

Intranquilidad de Pablo en Troas

¹² Troas macâpu Cristo yaye quetire yu caquetibëjuetaro, to macäña capāärä marí Quetiupaü yaye quetire tãgogamiwã. ¹³ Bairo na catãgogamiatacãärë, yu puame caroaro yerijörö yu ãnimasiëpü marí yaü Titore yu cabocáetaeto jëgori yua. Bairi to macäñarë átáje uwiri bero, ato Macedoniapu yu atícoapu yua.

Victoriosos en Cristo

¹⁴ Jícaü pajäärí majä quetiupaü cã capajíätunuetari bose rãmu caetaro, cã ãmúarë cã capúnaa nucärotiore bairo marí cã canetõrícärä cãärë Jesucristo mena marí

neñarotiyami Dios. Tunu bairoa cajutiñurijé werea ūnie na cabusemugōjoro nipetirope cabusejesapeticoatore bairo nipetirope cā yaye quetire quetibujabatoa átiyami Dios marí caquetibujunetōrījé jāgori. Tiere tūgoñarí, “Dios, jāā mena mu ñujāñuña,” jāā ñinucūñia.

15 Bairi marí Jesucristo yarā ána, Dios p̄ame cā useanio joroque ána, marí átiya. Werea incienso cajutiñurījērē Jesucristo cā pac̄re cā cabusemugōjorijere bairo caña marí ániña. Bairo caroaro cariape marí yeri marí caāninucūñirījērē nipetiro camasā ñajesa peticoanucūñama. Bairi canetōparā, cayasiparā cā yaye quetire catāgoñsarā cā canetōparā p̄amerā, marí p̄ame caroa cajutiñurijé cabusejorore bairo na marí ániña. Marí ūna cā yaye quetire catāgoñsarā cā canetōparā p̄amerā, marí p̄ame caroa cajutiñurijé cabusejorore bairo na marí ániña. Bairi ni jīcāñ ūcā cā majūñ cā camasīrījé mena Dios yayero quetibuj masīēcūmi. Dios cā camasīrījé jāgori roque quetibuj masīñami. **17** Bairap̄ha capāñrā aperā Dios yaye quetire quetibujuganucūñama, tie mena paipo wapatagarā. Jāā p̄amea narē bairo jāā áperinucūñia. Jesucristo yarā, Dios cā cajoricarā áñirī, cā cañajoro caroaro cariape nucubugorique mena jāā quetibujnucūñia.

3

El mensaje del nuevo pacto

1 Mujāārē tunu atore bairo jāā caquetibujuata, “Jāā majūā jāā caátiere īñarī, jāā mujāā cabasapeopee boyo,” īrā mee jāā īña. Tunu bairoa mujāā puame jāārē masīmirācāā, “¿Tie na cabuerije ñujāñuña,” aperā mujāā na caíwoabojajugoyetirica pūrōrē mujāā bootugoñañati? ¿O ti pūrō ûnorē mujāārē jāā cajēninucūñama aperā mujāātu caquetibujuñesēārī majā. **2** Mujāā puame roque ti pūrō ûnorē bairo caána majū mujāā ãniña. Bairi noa ûna camasā, mujāārē jāā caquetibujurije jugori mujāā yeripu tugoñawasoari caroaro cariape mujāā caátiänierē īñarī, “Pablojāā na cabuerije ñujāñuña,” na caípee niña. **3** Bairo jāā caquetibujuro jugori Jesucristo puame mujāā yeri wasoao joroque mujāā ásupi. Camasā apeye ûnie buipu na cawoaturo ûnorē bairo jugori mee, Espíritu Santo cacati majū cā camasírjē jugori mujāā yeri wasoao joroque mujāā ásupi. Apeye ûtā ûnie bui mee, camasā cā yarā yeripure woatuure bairo mujāā wasoayupi.

4 Bairi Dios mena jāā catugoñatutuarije jugori tore bairo cariape mujāārē jāā īmasíñña, Jesucristo yarā ãnirī. **5** Jāā majū jāā camasírjē jugori mee, Dios jāārē cā camasíðorije jugori roque tore bairo caroaro jāā átiänajē cutimasíñña. **6** Dios puame roque masíruquerē jowí, camasárē cawāma wāme cā caátibojacuruquerē jāā caquetibujumasíparore bairo ī. Cā caátibojacuruquē puame bui macāājē paperapu woaturiquere bairo mee niña. Espíritu Santo jugori marí pupeapu yeri tugoñawasoarie que majū niña. Moisés ãnacā cā caroticūñquerē na cawoatucuruquē ûnie marí yasio joroque caátipee

majū niña. Espíritu Santo, Dios Yeri p̄ame roque marī caáticōā ninucūō joroque caácₔ majū niñami.

7-8 Tie roticūrīqūē ūtāāpū Dios cū cawoaturique pūame nocārō tutuaro caasiyabatorije mena etajūgoyupa. Bairi israelita majā pūame tiere Moisés ānacū cū caneatō, cū riapére peeto ūno cūārē īñacānamu masiēsupa. Bairo tutuaro mena caasiyabatomiatacūārē, jīcā rūmū caāno, caasiyabatorije capetipee āñupā. Bairo tie Moisés ānacū cū caroticūrīqūē camasā na yasio joroque caátipee pūame caasiyarije mena caetarique caāmata, īnocārō tutuaro netōrō to etaetibujiocuti camasārē cawāma wāme Dios cū caátilbojacūrīqūē! Espíritu Santo marī yeripū cū caānie pūame roque netōjāñurō caroa niña. **9** Bairo īgh īniña: Jīcā wāme roticūrīqūē caasiyarije mena caetarique caāmata, īnocārō tutuaro netōrō to etaetibujiocuti Dios yaye queti, camasārē, “Carorije wapa mánarē bairo mūjāā īniñaña,” cū cařīqūē queti pūame! **10** Bairi Jesucristo yaye cawāma queti mena cajūgoyepū Moisés ānacū cū caroticūrīqūērē marī caīñacōñaata, caānimajūrījērē bairo mee tuacōña yua. Bairi Jesucristo yaye queti pūame īnunetōmajūcōña. **11** Tore bairo caasiyabatorije capetipee yoaro jāñurō caānajē caāmata, nemojāñurō caroa majū niña capetietie Jesucristo yaye queti pūame roque.

12 “Di rāmū ūno Jesucristo yaye queti capetietie niña,” ī tāgoñarī, uwiricaro mano camasārē tiere na jāā quetibȝjñucūñā. **13** Moisés ãnacū cū caátatore bairo jāā, jāā áperinucūñā. Cū ãnacū puame, “Israelita majā yu riapé caasiyarije capetiro iñarema,” ī, cū riapére juti asero mena bugatonucūñāñupū. Cū

ãnacürẽ bairo yasiori jää quetibujuetinucũña camasärẽ. ¹⁴ Bairapua, ti yutea macãäna israelita majä tiere tágopuoesupa. Äme cãärẽ torea bairo na párämerä cãä tágopuoetinucũñama Dios na cã caquetibujugamirijérẽ. Na camasípeere juti asero caëñotarore bairo na ëñotatonucũña. Bairo ãanimiräcãä, Jesucristo mena na catägoñatutuata roque, tie Dios yaye caroa quetire tágomasijäätigaräma. ¹⁵ Ämepã cãärẽ Moisés ãnacã cã cawoaturica tutirié buerã, tágopuojäätietinucũñama. Caroaro na catägomasibujopeere mai, juti aserore bairo na ëñotacõä ninucũña na catägoñarijépüre. ¹⁶ Bairo cabaimiatacãärẽ, ni jícãü ūcã roro cã caátinucürijérẽ pitiri Dios püamerẽ cã catägoñasajägoata, jutirore bairo caëñotarije peticoagaro yua. Bairo cabairo, caroaro tágomasí jügogumi yua Dios yaye quetire. ¹⁷ Marí Quetiupau cã caátie, bairi Espíritu Santo cã caátie cãä jícärõrẽä bairo niña. Bairi noo ūno Espíritu Santo cã caämata, ñe ûnie mano caroaro cariape átiänimasíñama camasã. ¹⁸ Bairo cabairo jügori yua marí nipetiro Jesucristo yarã caäna püame juti asero ūno mena cabugatoecorärẽ bairo mee marí ãniña. Dios yaye quetire caroaro cariape merẽ marí masiña. Tunu bairoa ñoorõrẽ muipu cã caasirocaturore bairo marí cãä caroaro marí caátiänie, marí Quetiupau yaye nocärõ caroa macãäjérẽ marí áti iñonucũña camasärẽ. Marí Quetiupau, cã Yeri Espíritu Santo jügori marí wasoanutuao joroque marí átinucũñami marí yeri marí catägoñarijérẽ. Bairo cã caáto jügori yua, tocãnacã rãmua nemojãñurõ

cārē bairo caānajēcāna marī ãninemonutuanucūñā.

4

¹ Dios p̄ame jāārē cañnamai ãnirī cū yaye caroa quetire jāā quetib̄j̄netōrotijowī camasārē. Bairo cū caátirotiricarā ãnirī jāā p̄ame tiere paaj̄tiricaro mano caroaro jāā quetib̄j̄nucūñā. ² Bairi tunu cañuena yasiorop̄ rorije na caátie ūnie caboborijere jāā boetinucūñā. Ítorique mena Dios yaye quetire jāā quetib̄j̄netinucūñā. Diore cañapeoecorā ãnirī tie queti cūārē wasoaricaro mano caroaro cariape jāā quetib̄j̄nucūñā. Tore bairo cariape macāājērē jāā caquetib̄j̄rijere jāārē camasīrā tiere caroaro masīcōāñama. ³ ¿Bairi jāā caquetib̄j̄rijere noa na tāgopuoetinucūñati? Cayasiparā jeto tiere tāgopuoetinucūñama Jesucristo camasārē cū canetōrījē quetire.

⁴ Cariape na catāgogaetie bui, ati yepa macāācū quetiupaū wātī p̄ame caroaro na catāgomasībujopeeere catāgomasīenarē bairo na átiēñotayami. Bairi cañnapāmasīena muip̄ cū caasibatorijere na cañiacānamummasīetīnucūrōrēā bairo na cāā Jesucristo yaye nocārō caroa quetire di rām̄ ūno tāgomasīetīnucūñama. Nocārō caroá, Dios catutuaū cū caānajē c̄tiere bairo caānajēcāna yaye quetire na tāgomasīetījoroque átinucūñami wātī. ⁵ Jāā p̄ame, jāā majūā jāā caátiere na īroáto īrā mee, mujāārē jāā quetib̄j̄netōnucūñā. Jesucristo marī Quetiupaū jīcāūā cū caānierē quetib̄j̄rā jāā átinucūñā. Bairi jāā p̄ame mujāārē capaabojarā, caj̄atí majārē bairo jāā ãninucūñā, Jesucristore jāā cañnamairījē jāgori yua. ⁶ Dios p̄ame cawāmapaūp̄re ati yepa naitīrō

caānimirīcārōrē to busuo joroque ásupi. Cāā niñami āme cūārē marī yeri canaitīrōpū caānierē bairo marī caānajē cūtiere cabusuropū to ãnio joroque caácū majū. Tore bairo átinucūñami Dios, cū macū Jesucristo nocārō cañuū caroaro cū caátiere ññarī bero, Dios cū caānajē cūtiere marī camasíparore bairo ñ Jesucristo jāgori.

El vivir por la fe

7 Bairi atie Dios nocārō cū catutuarijere jāā camasñucúrījē pūame, cawapacutie netōjāñurō jāärē cañurījē niñā. Bairo tiere masñrī aperā camasārē na jāā quetibujunetōnucūñā. Bairo caquetibujurā nimirācūā, ati rupaū pūamerā catutuaenarē bairo caāna jāā ãniñā, rírū cawatiyasiparare bairo yua. Bairo jāā cabaiānierē ññarī nipetiro camasā, “Na catutuarije jāgori mee, Dios cū catutuarije jāgori roque tore bairo quetibuju masññama,” jāā ñ masñucúñama. **8** Ati yepapure ãna, roro popiye jāā bainucúñā. Bairo cabairā nimirācūā, “¿dope bairo marī bairāti?” di rāmū ûno jāā ñ tāgoñaetinucúñā. Tunu bairoa roro popiye jāā cabairije mena tāgoña yapapuamirācūā, di rāmū jāā quetibuju jānaetinucúñā. **9** Roro popiye jāā tāmuo joroque jāā átiepenucúñama. Bairo roro na caána jāā caānimia tacūrē, Dios pūame di rāmū ûno jāā aweyoetinucúñami. Jāärē capajīamasñrā nimirācūā, jāā yeri pūamerē dope átiyasiomasñétñama. **10** Bairi noo jāā caánucúrīpū cārō jāā cāā Jesucristo roro na cū caátie cogaricarorea bairo roro cayasicoaparārē jāā ãnicotenucúñā jāā wapanā jāgori. Bairo

Jesucristo cā cabairiquere bairo jāā cūā roro popiye tāmuomirācūā, caroaro cū caānajē cutie macāājē cūārē jāā áti ñomasñucūñā camasārē. **11** Tunu bairoa jāā nipetiro, tocānacā rāmua capajīāecoparārē bairo jeto jāā ãninucūñā, Jesucristo yarā ãnirī. Bairo cabairā nimirācūā, caroaro Jesucristo cā catutuarijere camasārē caáti ñoparā jāā ãniña ati rupa¤ cayasipa rupa¤ mena. **12** Tore bairo jāā p¤ame Jesucristo yaye quetire quetib¤jurā, roro jāā tāmuonucūñā. Bairo jāā cabaimiatacāärē, jāā caquetib¤jurije jügori m¤jāä p¤ame yeri capetietiere cacägoparā majū m¤jāä ãniña.

13 Bairo Dios jāärē cā cacotemasñucüríjērē tāgoñatutuari uwiricaro mano jāā quetib¤jñucūñā cā yaye quetire. Torea bairo ï woatuyupa Dios ya tutip¤ cāärē: “Dios mena tāgoñatutuari cā yaye quetire uwiricaro mano camasārē na y¤ quetib¤jñucūñā,” ï woatuyupi. **14** Bairi cariape merē marī masñña: Dios p¤ame, Jesucristo cā cariacoamia tacāärē cā catitunuo joroque cā caátatorea bairo jāā cāärē jāā catiog¤mi. Bairo jāā catiori bero m¤jāä jícárðā marī neág¤mi cā caño um¤recóop¤ yua. **15** Nipetiro popiye jāā catāmuoríjē bainucūñā, caroaro m¤jāä canetōmasñpeere ïrō. Bairo m¤jāä mena macāäna aperā nemojāñurō Cristore catāgo¤sarā na caāninemoata, nemojāñurō Dios cāärē cā na cabasapeopee cāä nigaro, nocárðā marī mena cañuu cā caño jügori.

16 Bairi popiye baimirācūā, jāā p¤ame cayeritu-tuaenarē bairo jāā tāgoñā yapapuaetinucūñā. Ati rupa¤ mena tocānacā rāmua cabucua jügoyec¤na

nimirācūā, jāā yeri jāā catāgoñarījē p̄ame nemojāñurō jōp̄ame cawāma yeri majū cacāgorā jāā ānijūgoyecātinucūñā. ¹⁷ Bairop̄a atie, ati yepap̄ ãna roro popiye jāā catāmuonucūrījē capetipee niñā. Bairi ñe mee niñā jāārē. Bairo popiye baimirācāā, cabero netōjāñurō caroa capetietipeere cacāgoparā majū jāā āniñā. ¹⁸ Bairo cabairo jāgori b̄tioro majū ati yepa macāājē caānierzā jāā ūroaetinucūñā. Bairi ãme marī cañaaetinucūrījē um̄recóo macāājē Dios marī cā cajopee p̄amerē jāā ūroanucūñā. Ati yepa macāājē capetipee majū niñā. Um̄recóop̄ macāājē roque tocānacā rām̄ha caānicōāninucūpee majū niñā.

5

¹ Bairi marī rupā p̄ame ati yepa macāā wiire bairo niñā. Ti wii cabobarorea bairo caboa pa rupā majū niñā. Bairo marī rupā caboomi-atacāārē, Dios p̄ame roque caroa rupā majū marī qūēnogumi um̄recóop̄. Ti rupā p̄ame di rāmū ūno caboaeti rupā, capetieti rupā majū nigaro. Camasā na caáta rupā mee nigaro. Tiere merē caroaro marī masicōāña. ² Bairi marī p̄ame ati rupā mena ãna, marī jātinucūñā. ¡Tame! Merē ãmea um̄recóo macāā rupā marī ya rupā caānipa rupāp̄ roquere marī ãnicōāgamiñā. ³ Ti rupā cawāma rupā cāgo wasoari cawāma jutii cajāñawasoarārē bairo marī ãnigarā. Bairi carupā mánarē bairo marī ãmerīgarā yua um̄recóop̄re. ⁴ Bairi ati yepap̄ ãna mai, marī yeri jīnjānucūñā, roro cayapapuanucūrā ãnirī. Marī p̄ame marī rupāre cajutiwe ecorārē bairo marī ãnigaetiya.

Torea bairo Dios marīrē cawāma rupau cū ca-jāwasoaro roquere marī boyo. Bairo Dios marī cā caáto ati rupau cayasimiatacūärē, cawāma rupau puame ãnjūgogaro yua. ⁵ Dios puame roque tore bairo marī cabaimasípeere marī qūenoyubojau átiyami umurecóopare. Cūä, marī jowī cā Yeri Espíritu Santo cūärē, cawāma rupau mena marī caticōänipeere marī cacūgomasíparore bairo ī yua.

⁶ Bairi marī puame Dios mena marī tūgoñatutuacōäniña. Ati rupau marī caänijūgori rupau mena ãna, marī Quetiupau tūpu caämerärē bairo caäna marī ãniña. ⁷ Ámerē mai, cū marī ïñaetinucūña. Bairo cārē caïñaena nimiräcūä, cū mena marī tūgoñatutuacōäña. ⁸ Ati rupaure marī pitigacupu, jicoquei marī Quetiupau tūpu marī caäniparore bairo īrā. ⁹ Bairi tocänaçäni jāñurípua marī Quetiupau marīrē cū caïñauseanipeere marī bonucūña. Tore bairo marī boyo, ati rupau marī cacūgori rūmu caäno, o cūtu umurecóopu marī caämatacūärē yua. ¹⁰ Marī nipetiro Jesucristo cā caïñabeseri rūmu caäno, ati yepapu ãna tocänaçā wāme marī caátajere, cārē caïñabese ecoparā majū marī ãniña. Ti rūmu caäno ati rupau mena ãna, caroa wāme, o rori wāme marī caáta wāme cārō ïñacōñari, tie wapa marī wapa jogumi.

El mensaje de la paz

¹¹ Bairi, “Marī Quetiupaure nipetiro camasā cā na canucübugoro boyo,” ī tūgoñarī, camasärē Cristo yaye quetire na masiõ joroque jāä átijjātiganucūña. Tore bairo caroaro cariape jāä catūgoñanucūrījērē Dios cūä masicōäñami. Bairi mujāä cūä tiere mujāä camasīrō ñuña.

12 Mujāārē tunu atore bairo jāā caquetibujuata, “Jāā majūā jāā caátiere īñarī mujāā cabasapeopee boyo,” īrārē bairo mee jāā īñā. Bairo puame mujāā caátore borā jāā īñā: Jāā caátiānierē caroaro masīcōñarī, “Cariape quetibujuyama Pablojāā,” aperā ricaati caquetibujurārē na mujāā caíquetibujumasīpee ūnierē borā jāā īñā. Tore bairo átimasīétīmirā, ricaati caquetibujurā puame, “Cañurā niñama,” īnucūñama, camasārē na rupau bui macāājē jetore cañarā nimirācūā. Camasā na yeri na catugoñarījēpure masīétīmirācūā, tore bairo ī busunucūñama. **13** Na ūna jāārē, “Mecurā baiyama,” jāā na caímiatacūärē, jāā puame Dios yaye macāājērē ána jāā átiya. Ape watoara caroaro cariape jāā caátiere mujāā caíñaaata, caroaro mujāā caátiānimasīpeeere ána jāā átinucūñā.

14 Jesucristo butioro marīrē cā camairījērē tugoñarī popiye baimirācūā, cā caborore bairo jāā átiānajē cutinucūñā. Jesucristo jīcāñā marī nipetiro popiye marī cabaibujoriquere marī riabojayupi. Bairo cā mena cariaricarārē bairo marī tuaya. Bairo cā cariabojariquere cariape jāā camasījugoricapaupuina yua, tocānacā rāmuu cā carotirore bairo jeto jāā átinucūñā. **15** Marī carorije wapare netōgu, marī riabojayupi Jesús. Bairo tiere tugoñarī marī majūā marī cabooro caáperiparā marī ãniñā. Marī Quetiupau marī carorije wapare riabojari bero cacatitunurīcā cā carotirore bairo jeto caátiparā marī ãniñā.

16 Bairi jāā puame ati umurecóo macāāna, aperā camasārē bui macāājē na rupaure na caññabeserore bairo jāā áperinucūñā. Mai, cajugoyepure torea bairo yu tugoñarīquē cutimiwu. “Jesucristo,

cabugoro macāācū ācūmi,” ñi tūgoñanucūmiwā yu cāā. Āmerē yua, bairo mee yu tūgoñaña. ¹⁷ Bairi ni jīcāā ūcū Jesucristore catūgoñusajūgo ape yeri cacūgoñupu niñami. Roro cū caátinucūrīqūērē caátiñanarīcāpu niñami. Bairo roro cajūgoyepu cū caátiñajērē pitiri bero, caroa macāājē jeto caátiñinucūmajū tuayami yua.

¹⁸ Atie nipetirije Dios marī cū cajuhátie, marī cā caátiñojarije niñia. Cū pñame jīcā yeri pñunarē bairo cū mena marī ãnio joroque marī ásupi Jesucristo marī Quetiupau jāgori. Tunu bairo nipetiro camasā cū mena jīcā yeri pñunaacñunarē bairo na ãnio joroque ī, cū yaye quetire jāā quetibujunetōrotiwi. ¹⁹ Bairo pñame īgh ñiñia: Dios pñame ati umñrecóo macāāna nipetirore Jesucristo mena na catūgoñatutuaro jāgori cū mena jīcā yeri pñunaacñunarē bairo na ãnio joroque ách baiyami. Camasā roro na caátinucūrījērē na netōbojagñumi Dios, Jesús mena na catūgoñatutuata. Tie caroa quetire camasā na camasíparore bairo ī, jāā quetibujunetōrotiwi. ²⁰ Bairi Jesucristo yaye quetire cabuerā, cū cacūrīcārā majū jāā ãniña. Mñjāärē Dios cū majūā cū caátirotirijere, jāā jāgori mñjāärē tore bairo átirotiyami: Dios mena bñsqñenoña. Cū mena jīcā yericñunarē bairo ãnajēchsa. ²¹ Cristo carorije caápei cū caáñimiatacñärē, marī carorije wapa cū riao joroque ásupi Dios. Bairo cū ásupi cū macārē, carorije wapa mánarē bairo marī cū caññaparore bairo ī.

6

¹ Bairi yua, jāā pñame Dios yaye paariquere

cajuátinemorārē bairo caāna ãnirī m̄ejārē jāā īñā: Dios nocārō cañuā ãnirī m̄ejāā cā cajuátiānierē īñateeticōāña. ² Torea bairo īcūñupī Dios cā ya tutipu cārē:

“Yoaro mee yure m̄e cajēnirijērē m̄e yu t̄gobojobag. Bairo m̄e t̄gobojari yua, camasārē yu canetōrī rām̄urē mu yu j̄uátinemogu,” ī quetibu j̄uyupi cā ya tutipure.

Bairi āmea ãno baiya Diore marī catāgoasamasāpa rām̄u majū. ¡Āmea Dios marī carorije wapare cā canetōrī rām̄u majū ãno baiya!

³ Bairi jāā p̄ame noa ūnarē jīcāni ūno roro jāā áti īñoetinucūña. Jāā paarique cawapa manie, cabugoro macājērē bairo to tuaeticōāto īrā, roro aperārē jāā áti īñoetinucūña. ⁴ Bairo p̄ame roque jāā átinucūña: Nipetiro dise ūnie jāā caáti wāme cārō Dios paabojari majā jāā caānierē jāā áti īñoāninucūña. Popiye tāmuomirācāā, tāgoñenaerē bairo tiere caroaro mena jāā nucācōānucūña. Tunu bairoa jāārē carusarijere, jāārē roro na caátigarije cārē caroaro mena jāā tāgoñanetōcōānucūña. ⁵ Tunu apeyera roro jāā na cabape eperiye, roro preso jorica wiiripu jāā na cacūeperije cārē jāā nucānetōcōānucūña. Jāārē roro átigarā, aperā neñarī na caawajatuti epenucūrījē, apeye tutuaro jāā capaanucūrījē, popiye ñamii cārē jāā cawugoa tāmuonucūrījē, jāā caahatāmuonucūrījē, tie nipetirijere jāā nucānetōcōānucūña. Tore bairo caroaro jāā canucāmasārījē jūgori Diore paabojari majā jāā caānierē jāā īñonucūña. ⁶ Torea bairo caroarā jāā yeri jāā caānajē cātie, cariape macājē queti

caroaro jāā catūgomasīrījē cūārē camasārē jāā áti īñōäninucūñā. Tunu bairoa patowācārīcārō mano caroaro yeri jōrō caāna ānirī camasārē caroaro na jāā juátinemonucūñā. Tunu bairo Espíritu Santo jāā mena cū caāno jāgori caroaro cariape ītoricaro mano camasārē jāā camairījē jāgori nipetiro camasā masīñama Dios yarā paabojari majā jāā caānierē. ⁷ Tunu bairoa jāā caquetibūjūrije cariape macāājē quetire, Dios cū catutuarije jāā mena caāno jāgori nipetiro camasā masīñama Dios yarā paabojari majā jāā caānierē. Bairi jāā pūame cariape ānimasīrī yua, wātīrē jāā canetōñucāpeere, o jāā camasatoye cūtipee cūārē jāā cāgonucūñā. Tie, cariape ānimasīrīqūē pūame jāā besure bairo caānie majū niñā. Tie jāgori di rāmū ūno jāā wapana roro jāārē na caátigaro jāā ēñotamasīnucūñā. ⁸ Bairi camasā pūame ape rāmūrē jāā īroanucūñama. Ape rāmū caānorē bātioro jāā īñatenucūñama. Ape rāmū caāno caroaro bāsūnucūñama jāā caátiānierē. Ape watoare roro bāsūpainucūñama jāā caátiānierē. Ape rāmūrē caítopairārē bairo jāā īñanucūñama, caroaro cariape jāā caquetibūjūmiatacārē. ⁹ Tunu bairoa caroaro jāārē camasīrā nimirācāā, ape majā na camasīena ūnarē bairo jāā īñanucūñama. Cariacoanarē bairo tāgoñamirācāā, jāā masacūti ānijūgonucūñā. Apeyera popiye jāā baio joroque átimirācāā, jāā pajīāreitinucūñama bairāpħa. ¹⁰ Tunu bairoa yapapuarārē bairo baumirācāā, tocānacā rāmħa jāā useanicōā ninucūñā. Tunu apeyera cabopacarārē bairo nimirācāā, jāā caquetibūjūrije jāgori capāārā camasārē cabopacaenarē bairo na ānio joroque

na jāā átinucūña. Tunu ñe ūnie cacāgoenarē bairo baumirācāā, nipetiro jāā cāgocōāña jāārē carusarijere.

11 Yū yarā Corinto macāāna, cariape ītoricaro mano jīcārō tāni jāā cabairijere mūjāārē jāā quetibujuya. Jāā camasā cūtiānie nipetirijere mūjāā masiō joroque jāā quetibujuya. **12** Jāā pūame mūjāā mena ricaati wāme jāā tāgoñarīqūē cuperinucūña. Mūjāā pūame roque jāārē roro ricaati tāgoñarīqūē ūnie mena jāā mūjāā īnā āninucūña mūjāā yeripu mena. **13** Bairi mūjāārē atore bairo yū átirotiya, jīcāā capacu cū pūnaarē beyou, cā caátirotirore bairo yua: Yū mena caroaro tāgoñarīqūēcusa. Ricaati wāme yure tāgoñā macāētīcōāña. Yū, mūjāā mena caroaro yū catāgoñau seanirōrē bairo mūjāā cāā caroaro tāgoñarīqūēcusa yū menarē.

Somos templo del Dios viviente

14 Jesucristo yaye quetire catāgoñsaena mena ānijesoeticōāña. Dope bairo caroa, carorije mena jīcārō ānimasīētīñia. Tunu bairo cabusurije cāā busumirōcāā, canaitīrījē mena jīcārō āmerīnucūña. **15** Torea bairo Jesucristo wātī mena jīcārō tānia na caāmeo u seanipee maniñā. Bairi apei Jesucristore catāgoñsaau cāā apei catāgoñsaecu mena caroaro jīcārō ānimasīētīñama. **16** Tunu bairoa apeyera ñe ūnie jūgori Dios ya wii ūubuerica wii pūame aperā na jūgūēārē na cañubuerije macāājē mena jīcārō ānijesomasīētīñia. Marīñā, Dios, cacati majū ya wiire bairo caāna majū marī āniñā. Cāā majū cāā atore bairo īñupī marī mena cāā caānipeere:

“ ‘Na mena ācū, na watoapʉ yʉ āniñesēāgʉ ti yepapʉre.

Yua, na pacʉ Dios majū yʉ ãnigu.

Bairi na pʉame yʉ ya poa macāāna majū nigarāma jīcā macārē bairo yua,’ īñupī Dios.

17 Tunu apeyera bairi atore bairo īnemoñami marī Quetiupaʉ: ‘Carorā watoare āmerīcōāña.

Na watoare tocārōā witiweyocōāña.

Tunu bairoa carorije ūnie cañuetie cēārē peeto ūno ápericōāña.

Bairo mʉjāā caáto roque yua, yʉ yarā majū mʉjāā yʉ átigʉ.

18 Bairo mʉjāā átiri, yʉ pʉame mʉjāā pacʉ majū yʉ ãnigu.

Mʉjāā pʉame yʉ pūnaa cañmʉa, carōmia cʉā, yʉ pūnaa majū mʉjāā ãnigarā yua,’

ī quetibʉjʉyami marī Quetiupaʉ nocārō catutuaʉ majū yua,” ī woatuyupa Dios cʉ cañqʉerē cʉ ya tutipʉ.

7

1 Bairi yʉ yarā, yʉ camairā, atie mʉjāārē yʉ caquetibʉjʉrije pʉame tirāmʉpʉa Dios caroaro marī cʉ caátiga jāgoyeticrīqūē majū niña. Tore bairo cabairo jāgori marī pʉame, roro marī baio joroque caátiere caátiecoeticōā ninucūparā marī ãniña. Marī yerire caroaro ugueri manorē bairo cacāgoparā marī ãniña. Marī rupau cēārē torea bairo cacāgoparā marī ãniña. Diore cʉ tūgousari, ñe ūnie wapa mána caroarā majū cʉ cañajoro cañiparā marī ãniña.

² Jāā mena asiaeticōāña. ¡Mujāā yeripu jāārē bootēgoñaña! Jāā puame noa ūna mena roro na jāā āmerīnucūwū. Tunu bairoa noa ūnarē roro jāā áperinucūwū. Tunu bairoa ni jīcāā ūcū mujāā mena macāācūrē jāā ūtōñesēāepū. ³ Atiere yu caibusuata, mujāārē roro busupaicotei mee ūniña. Merē bairina mujāārē cajūgoyepu ū quetibujuwū: Mujāā, yu mena jīcāā yericūnarē bairo caāna mujāā ūniña. Catiāna, jīcāā poa marī ūniña. Marī cariaro beropu cāārē, jīcāā poa marī ūnigarā. ⁴ Bairi caroaro cariape mena mujāā yu quetibujuya, mujāārē caroaro camasī ūnirī. Tunu bairoa caroaro mujāā caátiānieriē masirī batioro majū yu tāgoña ūseaniña mujāā mena yua. Popiye yu cabairije watoa to ūanimiatacūrē, yu yeri ūnuña. Bairo caroaro yeri ūnurī yua, mujāā mena pairo yu tāgoña ūseaniña.

⁵ Ato Macedonia yepapu jāā caetaricaro beropuina mai, di rāmu jāā yeri jāētīmajūcōāña. Popiye jāā cabainucūrijē tocānacāāpua nicōā cotenucūña jāārē. Tie jāgori roro tāmūonucūrī yua, batioro jāā yeri uwitāgoñarīqūē mena jāā ūninucūwū. ⁶ Tore bairo jāā cabaimiatacūrē, aperā cayapapuarārē na tāgoñatutuawēpūō joroque caácū, Dios puame jāā tāgoñawēpūō joroque jāā ámi marī yau Tito cū caetarije jāgori yua. ⁷ Bairāpua cū caetarije jāgori jeto meerē ūnarī, jāā yeri tāgoñawēpūwū. Cū cūā caroaro mujāā caátiānieriē ūnarī, nocārō mujāā mena cū catāgoñauseanirījērē ūnarī, jāā cūā jāā yeri tāgoña ūseaniwū. Bairi cū puame jāārē batioro mujāā caíñagarije queti cāārē jāā quetibujuwī Tito. Tunu bairoa roro popiye mujāā jāgori yu cabairijere tāgori, batioro mujāā catāgoña yapapuarije cāārē

jāā quetibūjūwī. Tie nipetirije quetire tāgori roque yua, nemojāñurō yu tāgoña useaninucūña.

⁸ Cajūgoyepu mūjāā yu cawoajorica carta jūgori mūjāā yapapuao joroque mūjāā yu ápu mai. Bairo mūjāā baio joroque átimicūā, yu puame āmerē yu yapapuaetinucūña. Baipāa, cajūgoyepu ti cartare yu cawoaturi rāmūrē būtioro yu tāgoña yapapuawu. Bairopāa, yoaroaca mee mūjāā yapapuao joroque ásupa yu carta puame yua.

⁹ Bairi āmerē yu tāgoña useanijāñuña. Ti carta mūjāārē yapapuao joroque caátaje meerē yu useaniña baipāa. Yu cawoajoriquere tāgori yua, mūjāā carorijere yapapua tāgoñarī, Dios puamerē cā mūjāā catāgoñsariquere masīrī, būtioro yu useaniña. Bairo cārē cā tāgoñsari yua, popiye bai yapapuamirācāā, cā caborore bairo jeto mūjāā átiāninucūña. Bairo mūjāā caátiānieri īñarī, “Narē roro marī ápeyupa,” jāā ī tāgoña useaninucūña yua. ¹⁰ Jīcāū caāmūrē roro popiye cā tāmūo joroque átimasīñami Dios, roro cā caátinucūrījērē cā capitimasīparore bairo ī. Bairo cā cayeri wasoata, qūñia jesoyami Dios. Bairo roro cā caátiere cā capitiro īñarī yua, Dios cā netōgūmi roro cā cabaibujiopeere. Yasiricaropu ápérigūmi. Bairi dope bairo puame ī yapapua masīā mano yua. Cabaimiatacārē, ni ūcā roro popiye cā yaye wapa baiyapapuamicūā, Dios mena cā cabusūqūñenoeticōāta, yasicoagūmi. ¹¹ Roro popiye mūjāā tāmūo joroque mūjāā cā caátinucūrījērē mūjāā canucānetōcōā nucūrījērē īñarī useaninucūñami mūjāā mena Dios. ¡Popiye mūjāā catāgoñayapapuaro bero ape yeri mūjāā tāgoñao joroque caátajere tāgoñajate! Bairi

mujāā yu caquetibujawoajoriquire bueri bero, tie caírōrē bairo nucabugorique mena mujāā tāgoyupa. Tunu bairoa yu cūärē nucabugorique mena caroaro yu mujāā tāgoëñotayupa aperā yure roro na caibujopeere yua. Bairi yua roro mujāā caátinucürjē mena tāgoña yapapuari yoaro mee tiere mujāā cūñupā carorijere. Bairo roro mujāā caátinucürjē mena tāgoña uwiri, yu p̄ame mujāā mena yu caāno mujāā bootāgoñañupā. Bairo tāgoña uwiri, roro caácu mujāā mena macāācū cūärē mujāā cabeyogaetimiricārē yua tutuaro mena cā mujāā beyoyupa. Tore bairo mujāā caátipetimasírjē jāgori yua, “Carorijere caboenan iñama,” mujāā iñagarāma aperā camasā. ¹² Bairo mujāärē woajowu, roro caátacure, bairi cū pacu roro caátiecoricu jeto meerē tāgoñarī yu woajowu. Mujāā cūärē tāgoñarī tore bairo yu quetibujawoajowu. Dios cā caíñajoropu jāärē caroaro mujāā catāgoñasarijere mujāā masiō joroque i, ti cartare mujāā yu woajowu. ¹³ Atie jāärē mujāā camaitāgoñarījērē queti tāgori bero, jāā yeri tāgoñatutuacōñā.

Bairāphua tie jāgori jeto meerē tāgori jāā yeri tāgoñatutuaya. Tito cā, caroaro mena cā mujāā cabocáriquere cā caúseaniríjērē iñarī, jāā cāā butioro jāā yeri tāgoña úseaniña. Bairi mujāā p̄ame Titore cā yeri ñuo joroque cā mujāā ásupa tunu. ¹⁴ Merē Tito mujāā tāpū cā caápáro jāgoyepua, “Caroaro mu bocágarāma Corinto macāāna,” cā ñi quetibujaw jāgoyetiwu. Bairi cā yu caírīcārōrē bairo caroaro mena cā mujāā bocáyupa Titore. Yu p̄ame cariape jeto tocānacānia ñi būshnucūña. Di rāmū ñuo

mujāärē cañtoore bairo ñietinucūña. Bairi mujāä cabairijere Titore yu cañquetibujuricarea bairo cariape baiyupa. ¹⁵ Tunu bairoa cā pūame, cā mujāä caátajere tāgoñarī, mujāärē tāgoñamajāñunucūñami, nocārō nucābūgorique mena cā bocári, cā cañrijérē mujāä catāgoüsarique jūgori. ¹⁶ ¡Bairi caroaro mujāä caátijugocōñipeere tāgoñarī, būtioro majū yu useaniña!

8

Generosidad en las ofrendas

¹ Bairi āmerē apeyera, yu yarā mujāärē jāä quetibujugaya nocārō Dios cā camairijē jūgori ñubueri majā Macedonia macāäna caroaro na caátiänierē. ² Na pūame roro popiye majū wātī na cā caátieco rotimiatacāärē, caroaro useaniríqüe mena tāgoüsacōñ ninucūñama. Tunu bairoa cabopacarā majūrē bairo nimirācāä, cabopacaenarē bairo paíro jīcārō tāni Diore na cajorijere jonucūñama. Aperārē na cacāgorije mena na juátinemonucūñama. ³ Yu cāä tore bairo na caátiere ñiñanucūñwā. Na cacāgoro cārō na cacāgorijere na jomasñucūñama aperā cabopacarārē. Ape watoara na cacāgoro netōjāñurō na jonucūñama cabopacarārē. Na caboro, na caátimasñrō tore bairo átinucūñama aperārē. Bairi tiere yu masijāñuña. ⁴ Bairo caátimasñrā ñanirī jāä cāärē būtioro tie dinerore na cajuátie macāäjérē jāä cañebojaro bomiwā. Dios ya poa macāäna Jerusalén macāänarē juátigarā, būtioro tiere jāä cañebojarore bomiwā. ⁵ Na pūame jāä catāgoñarō netōjāñurō caroaro

juátinemomasíwā. Caānijāgoro na majū yerire cājorārē bairo caroaro marī Quetiupaure cātēgousa āñupā. To bero jāā cārē na cacāgorije mena jāā juátinemowā Dios cā caátirotirore bairo caroaro jīcārō tāni yua. ⁶ Bairi mājāātā cārē tie mājāā caroaro mena mājāā caneñorijē macāājērē butioro cā jāā jerotijoya tunu Titore. Merē cajāgoyepā mājāā watoare tie ūnie mājāā caneñorijērē jejāgoyupi. ⁷ Mājāā roque nipetirijere netōjāñurō aperā netōrō caátimasírā mājāā āniña. Bairo caāna ānirī aperā netōjāñurō Jesucristo mena mājāā tēgoñatutuaya. Tunu aperā netōrō camasírā ānirī, aperā netōjāñurō Dios yaye quetire mājāā quetibujunucūña. Tunu bairoa cotericaro mano jīcārō tāni caroa wāmerē mājāā átinucūña. Jāā cārē aperā netōjāñurō jāā mājāā mainucūña. Bairo nipetirije caátiānimasírā ānirī, netōjāñurō Jerusalén macāāna cabopacarārē cajātinemoparā majū mājāā āniña.

⁸ Baipāa mājāārē rotiricarore bairo majū, ī mee ūniña. Aperā, cabopacarārē na cajuátimasírō cārō, na cajuáti īñonucūrijērē mājāā quetibujugā ūniña. Tiere masírī, mājāā cāā cariapea aperārē mājāā camairijērē mājāā áti īñomasigarā aperā camasārē. ⁹ Marī Quetiupaue Jesucristo nocārō cañuu ūniña marī camasārē cā cabopaca īñarijērē mājāā masírī. Cā pāame nipetiro upāue nimicāā, ati yepapāre ūcā, cabopacarāre bairo āninucūñupī, mājāārē netōgā. Nipetirije marī cacāgoparore bairo ī, bairo baiyupi.

¹⁰ Yā pāame caroaro mājāā caátiānipeere boā, atore bairo mājāārē yā quetibujuya. Ji cāmaparē, “Cabopacarārē na marī juátiroa,” īrīqūē jeto meerē

mujāā áph. Yoaro cotericaro mano caroaro jīcārōrē bairo tie dinerore mujāā jeneñoñupā. **11** Bairo mujāā caátimasírō cárō caána ãnirī mujāā caátigajūgoricarorea bairo caroaro jīcārō tāni átiyaparocōñā. Caānjūgoripaure caroaro useanirīqūē mena mujāā caátiójgomasírīcárōrēā bairo átiyaparoya. **12** Bairi ni jīcāā ūcū cariapea cajogaū cū caāmata, cū cajomasírō cárō cū joáto. Tore bairo cū caátimasírījērē Dios cariapea ññajesoyami. Bairi Dios p̄ame cacāgoenarē ññamicāā, netōjāñurō jēnietinucūñami camasārē. Na cajomasírō cárō jeto jēninucūñami apeye ūnie na cajopeere.

13 Mujāā p̄ame cabopacarā Jerusalén macāānarē netōjāñurō juátimirā, cabopacanetōrārē bairo mujāā tuao joroque, ī mee ñiña. **14** Jīcārōrē bairo ãnajēcusa ī, tore bairo ñi quetibujuya. Ámerē mujāā cacāgorije ûnie mena na mujāā juátimasíña. Cabero na cūā na cacāgorije ûnie mena mujāārē juátipujorāma. Tore bairo mujāā caámeo ápata, ñe ûnie r̄usaeto jīcārō tāni mujāā cūgogarā mujāārē carusarijere. **15** Torea bairo ī quetibujuya Dios yaye na cawoaturica tutipū cūārē: “Jīcāā capee cacāgoū nimicāā, netōjāñurō cāgoetigūmi. Apei petoaca cacāgoū cūārē ñe cū r̄usaetigarō, petoaca cū cacāgomiajatacūārē,” ī woatuyupa.

Tito y sus compañeros

16 Caroaro mujāā caānipeere boū, batioro yū catāgoñanucūrōrēā bairo Tito cūā cū tāgoñao joroque cū ásupi Dios. Bairo tiere tāgoñarī, yū p̄ame, “Yū mena mū ñujāñuñā,” cū ñinucūñā

Diopare. ¹⁷ Bairi caānijāgoro Titore mūjāā tāpʉ yʉ caárotiro, caroaro mena yʉwī. Caroaro mūjāā caānipeere bʉtioro cabotāgoñaañ anirī ãmerē yua cū majūā cū caboro mūjāā ñīnañ áyami.

¹⁸ Tito mena apeire mūjāā tāpʉ cū yʉ joya. Cū pʉame marī yaure bairo caācū, marīrēā bairo catāgoñaañ niñami. Cūrē nipetiro ñubueri majā caroaro cū bʉsʉnucūñama, Jesucristo camasārē cū canetōrīqūē quetire cū cūñ cū caquetibʉñetōnucūñijē jāgori.

¹⁹ Apeyera cūrē, ñubueri majā cū besewā jāārē cabapacutiñesēapaure. Bairo dinero mūjāā caneñorīqūērē jāā cajeátó, cū cūñ jāā mena bapacutiágumi. Bairo tie dinero neñorīqūērē jeátí, marī yarā Jerusalén macāñnarē jāā cabatorije jāgori marī Quetiupaure camasā cū na basapeo joroque ána jāā átigarā. Tunu bairoa jāā bairo dinero re jorā, camasārē tutuaro marī caāmeo jātigarijere na masīō joroque ána jāā átigarā. ²⁰ Jāā pʉame paipo dinero neñorī, jāā cajeátiere ñīnarī, bʉtioro mūjāā cabʉsʉpairo jāā boetiya. Bairi capāärā mena tie neñorīqūērē jāā jeágaya. ²¹ Bairi tunu caroaro jīcārō tāni jeto jāā átimasñinucūñña. Bairapʉa marī Quetiupaañ cū caññajoro jeto meerē tore bairo jāā átinucūñña. Camasā cūñ caroaro na caññaparore bairo ñrā, tore bairo jīcārō tāni jāā átinucūñña.

²² Na, yʉ cajorā menarē apei cūärē cū yʉ jonemoña marī yaure bairo caācūrē. Cū pʉame caññaañ majū niñami. Nipetiri wāme camasārē cotericaro mano cū cajuátigarijere jāā áti ñīonucūñami. Áme roquere yua, caroaro mūjāā caátiānie mena tāgoñatutuari netōjāñurō mūjāā

juátinemogayami. ²³ Bairi aperā ūna mūjāärē, “¿Nōa cū ãniñati Tito?” na caíjēniñaata, atore bairo na mūjāä īwā: “Tito, Pablo bapa, cū mena capaari majōcū ñiñami. Jääärē cajuátinemoü majū niñami,” na mūjāä ī quetibujawa. Tunu bairoa marī yarā Tito mena caānarē na cajēniñatacūärē, atore bairo na mūjāä īwā: “Ānoa aperā p̄amea, ñubueri majā na cajoricarā niñama. Na cūä marīrēä bairo Cristore caíroari majā niñama,” na mūjāä ī quetibujawa. ²⁴ Bairi mūjāä p̄ame narē caroaro nucābugorique mena na bocáya. Na īroaya. Bairo na mūjāä caíroarije quetire tūgorā, nipetiro ñubueri majā puari macāäna p̄ame cariapea masīgarāma mūjāä, Corinto macāäna, caroaro mūjāä caátiänierē jāä caquetibujugoriquere.

9

La colecta para los hermanos

¹ Marī yarā, marīrē bairo Dios mena catāgoñatutuarärē juátaje macāäjē p̄amerā, capee mūjāä yu caquetibujwoatujopee mee niñā bairopua. ² Merē caroaro mūjāä, Acaya yepa macāäna, mūjāä majūä aperärē jīcārō tāni mūjāä cajuátimasīrījērē yu masījāñuña. Bairi torea bairo cariape caroaro mūjāä cajuátiere na yu quetibujnucūña ato Macedonia yepa macāäna cāärē. Ji cāmapua mūjāä p̄ame cotericaro mano aperärē mūjāä juátigawā. Bairo mūjāä caátimasīrījērē tāgori, nipetiro jāñurūpua ato Macedonia yepa macāäna cūä mūjāä caátorea bairo aperärē juátinemogayama. ³ Tore bairo mūjāärē ī quetibujumicūä, marī yarārē mūjāä

təpə yə joya, məjāā cabairijere cariape yə caimiacatūrē ricaati to cabaietiparore bairo ī yua. Yə caīrōrēā bairo cariape aperārē na məjāā juátiganucūnā məjāā caátimasīrō cārō. Tiere ato macāāna na masiáto ī, na yə joya marī yarārē. Bairo īgu nīñā: Caroaro jicoquei məjāā cajopeere məjāā qūēnoyuwa, īgu nīñā. ⁴ Ape watoara ato Macedonia yepa macāāna mena ácū, məjāā cajopeere qūēnoyuena məjāā cacotero məjāā yə eta tāməogaetiya. Tore bairo məjāā cabaieticōāta, boboro jāā pəame jāā tāməobujiorā, “Caroaro juátimasīñama Corinto macāāna,” məjāā mena jāā caītāgoñatutuamatacūrē, tore bairo jīcārō tāni məjāā caápericōāta yua. Tunu bairoa məjāā cāā boboro məjāā netōbujiōrā, tore jīcārō tāni məjāā cajopeere neñorī məjāā cacoteeticōāta, ato Macedonia yepa macāāna na cañarō yua.

⁵ Tore bairo cabaipeere tūgoñamasīrī, “Marī yarā aperārē na təpə cajopee āno,” īrī caānijūgoro məjāā təpə caññañesēāparārē na yə jojūgoyetiya. Tunu bairoa na pəame topə etarā, məjāā caneñopee carusaata, məjāā jūneñorotibojagarāma, məjāā caátingajūgoricarorea bairo yua. Tore bairo məjāā majūā məjāā caneñomasīrījē jūgori yua, caroaro cabopacarārē na məjāā cajuátimasīrījērē məjāā áti īñogarā. Tore bairo məjāā majūā məjāā cajogarijere məjāā cajogaeticōāta, aperā bətioro na cañpajūgoro jūgoripə cajori majārē bairo məjāā tuabujiorā.

⁶ Cariape tūgoñañijate atie īrīqūrē: “Petoaca otēre caotei petoaca ríca jeyami; apei pairō otēre caotei pairō ríca jeyami.” ⁷ Bairi məjāā yeripə məjāā cajopeere tūgoñapetiri bero, məjāā

cajomasírō cārō jīcārō tāni joya. Jogaetimirācāā, mūjāā yeripu roro tēgoñarī mūjāā cajoata, ñuétīñā. Dios p̄ame caroaro yeri ñuríquē mena marī cajogarijere marī cajoro caroaro ññaseaninucūñami. ⁸ Cū p̄ame tocānacā wāmepua caroare pairo majū mūjāā jomasíñami. Bairo cā cajoata, mūjāā p̄ame ñe ñnie r̄usaricaro mano caroaro mūjāā ãimasígarā. Tunu bairoa tie mūjāärē cū cajorije carusarije ñnie mena tocānacā wāme caroaro átajere mūjāā átimasígarā camasā cabopacarā mena. ⁹ Atore bairo Dios ya tutipu cāärē ï woatuyupa:

“Ni ûcū, cañuu ãmirī cabopacarārē caroaro mena na joyami narē carusarijere.

Bairo caroaro na cū caátiānie di r̄umu ñno petieti-garo.

Tocānacā r̄umua nicōā ninucūgaro,” ï quetibujaya Dios ya tutipure.

¹⁰ Dios p̄ame, ote, marī caote ugapeere cūñupī. Tunu bairoa ugarique cāärē nipetirijere marī jonucūñami. Cū p̄ame roque mūjāā jogumi nipetirije mūjāā caotepeere. Tunu bairoa cāā, tie mūjāā caoterije to putio joroque átigumi. Bairo Dios cā caáto yua, mūjāā p̄ame pairo mūjāā cāgogarā. Tie mena caroaro jīcārō tāni cabopacarārē na mūjāā juátinemo masígarā.

¹¹ Bairo Dios mūjāā cā caáto jūgori, tocānacā wāme ñe ñnie r̄usaricaro mano mūjāā cāgogarā Dios cā cajorijere. Tie mena aperā cabopacarārē caroaro jīcārō tāni na mūjāā juátimasígarā yua. Tunu bairoa mūjāā majū neñorī cabopacarārē mūjāā cajorijere jāā cajeáto ññarā, na, marī yarā p̄ame Diore batioro cā basapeogarāma. “Jāā mena mu

ñumajūcōāña,” qūlgarāma Diore. ¹² Mai, tie marī yarārē mujāā caneñojorije jāā cajeátie p̄ame, narē carusarijere jāā cajeátie jeto mee niñā. Caroaro na mujāā caátie jūgori Dios cūārē, “Jāā mena muñumajūcōāña,” na ībasapeo joroque ána mujāā átiya. ¹³ Bairo mujāā caáto, na p̄ame b̄tioro cā basapeogarāma. Tore bairo na, cabopacarārē na mujāā cajuátiere īñarī, masīgarāma caria caroa queti Cristo yayere mujāā catāgoñusarijere yua. Bairi na cā Diore qūlroagarāma, nocārō caroaro narē na mujāā cajuátiere jūgori. Tunu bairoa nipetiro aperā cabopacarā cūārē na mujāā cajuátiere īñarī, b̄tioro Diore qūlroagarāma. ¹⁴ Tunu apeyera na p̄ame caroaro tāgoñamairīqūē mena b̄tioro Diopare mujāā jēnibaja nucūgarāma. Dios nocārō cañuā ãnirī narē mujāā jūgori caroaro na cā caátiere īñarī, na p̄ame b̄tioro Diore cā basapeo nucūgarāma. ¹⁵ Dios marī mena ñumajūcōāñami. Nocārō cañuā ãnirī cā macūrē marī joyupi. ¡Tiere tāgoñarī ati risero mena dope bairo p̄ame pairo netōjāñurō ī basapeo masiā maa!

10

La autoridad de Pablo como apóstol

¹ Yū, Pablo, Cristo caroaro mena cā cabeyorije, caroaro cā cañnamairījē mena mujāārē yū quetibujuya. Bairāp̄a, jīcāārā yure īnucūñama: “Ato marī watoap̄u áñesēā, marī uwire bairo tutuaro mena mee marī quetibujunucūñami. Bairo tutuaro mena mee quetibujumicūā, yoarop̄u ãcū p̄ame, tutuaro netōrō marī quetibujwoajonucūñami,” ñi b̄asunucūñama. ² Bairi

mujāārē ñiñā: To mujāā tupu yu caññaa etari rumu
 caño, yure tore bairo roro cañusujārārē tutuaro
 mena na yu quetibujuo joroque yu na ápericōáto.
 ¡Yu tutimasñā, tame! Na puame jāā busupairā, “Na
 majū na catugoñarijē mena jugori na caátiñierē
 quetibujunucñama,” jāā ī busujānucñama.
 Jāārē na cabusupai jānaeticōáta, cotericaro mano
 tutuaro mena na yu tutigu.³ Bairāpu, camasā ati
 rupaa cacugorā marī caañierē marī masñā. Bairo
 marī cabaimiatacuärē, jāā puame ati umurecóo
 macāña camasärē bairo jāā átiñajē cuperiya.
⁴ Jāā catutuānie ati umurecóo macājē ūnie mee
 niñā. Dios cu catutuarije mena jugori roque
 carorije quetibujuriquere quetibujunetōnucāo
 joroque jāā átimasñucñā. Torea bairo roro na
 cabusupainucñirijē cuärē jāā quetibujupomasñā.
⁵ Bairi jāā puame Dios cu catutuarije jugori
 tocānacā wāme ricaati aperā na cabue eñotarije,
 Jesucristore na boetio joroque caátiere jāā,
 cariape jāā quetibujupomasñā camasärē. Bairo
 jāā caátimasñirijē mena camasā na majū na
 catugoñarijerē caroa wāme puame tugoñawasoari,
 Cristo cu caborore bairo na átiñio joroque na
 jāā átimasñā. Bairo jāā caátimasñrō yua, na
 puame cu, Cristore cu tugoñsagarāma.⁶ Bairi
 jāā puame cotericaro mano nipetiro Cristore
 cabaibotiorärē popiye na baio joroque na jāā
 átimasñgarā. Mujāā puame Jesucristore caroaro
 mujāā catugoñsapetiro beropu, tore bairo na jāā
 popiye peyojānagarā.

⁷ Mujāā puame yu cabaurije bui macājē jetore
 mujāā iñapeonucñā. Yu yeri yu catugoñatutuarije
 puame roquere mujāā masñetñucñā. Bairi ni

jīcāā ūcā cariapea, “Jesucristo yau yu āniñā,” caīnucūā cā caāmata, jāā, Jesucristo yarā jāā caānie cūārē cū camasīpee niñā. ⁸ Yu puame jāā carotimasīrjē buipeoropu jāārē mujāā caīroapeere quetibujumicāā, tie mena yu tāgoñaboboetiya. Marī Quetiupau puame roque tore bairo jāā carotimasīpeere jāā jowī. Jesucristo mena mujāā yeripu nemojāñurō cā mujāā catāgoñatutua nutuaparore bairo ī, tore bairo jāā roticūwī. Mujāārē jāā yapapuo reo joroque ī mee, tore jāā quetibuju roticūwī marī Quetiupau. ⁹ Bairi yu puame yu cawoquetibujujoriye mena, “Corinto macā macāña na tāgoñā uwiáto,” ī mee, tore bairo ñi quetibuju woajoya. ¹⁰ Aperā jīcāārā yu cawoajorijere ñnarī, bairo ñnucūñama: “Tutuaro mena marīrē quetibuju woatujomicāā, cū majū etau puame, tutuaro mena ni ūcūrē quetibuju masītīñami. Tunu bairoa caroaro cariape caquetibujuecu niñami,” ñi busupainucūñama. ¹¹ Tore bairo jāārē roro caībusupairā atore bairo na camasīrō yu boy: Yoaropu ānirī tutuaro yu caīquetibujurorea bairo mujāā watoa ācā cūā, yu caátie mena tutuaro mujāā yu quetibuju masīñā. Tiere na camasīrō yu boy.

¹² Bairi jāā puame jāā majūā jāā cabairijere ñnacōñarī, o aperā na majūā na caānierē caroaro na cabusubotiorije mena na caīrōrē bairo caībusuetiparā jāā āniñā. Na, aperā puame catāgoñamasīñā niñama, tore bairo cabusurā. Na puame na majūā na caátie mena busurā, o aperā na caátie mena ñcōñarā, roro catāgoñamasīñā majū āna ñnama. ¹³ Bairi jāā puame roque tie ñnierē caáperiparā jāā āniñā. Tiere jāā átirotietiyami

Dios. Cā p̄ame jīcārō tāni jāā caátimas̄peere cōñarīcārōrē bairo jāā átibojacūnucūñami. Bairi Dios p̄ame roque m̄jāā Corinto macāāna t̄p̄u jāā quetibujūñesēāō joroque jāā ámi. ¹⁴ Bairi jāā p̄ame m̄jāārē Cristo yaye caroa quetire caquetibujūjāgoricarā majū jāā ãniña. Bairi m̄jāārē quetibujū ãna, jāārē Dios cā caquetibujūroticūrīcārō netōjāñurō ána mee jāā átiya. ¹⁵ Bairi jāā p̄ame aperā m̄jāā watoap̄u na caquetibujūriquere īñari, “Jāā roque tierie jāā quetibujūwū,” jāā īetīnucūñia. Jesucristo mena nemojāñurō m̄jāā catāgoñatutuapeere borā, nemojāñurō m̄jāārē jāā quetibujugaya. Bairo bori, Dios jāārē cā caquetibujūroticūrīcārōrē bairo jīcārō tānia quetibujurā jāā átiya. ¹⁶ Bairo m̄jāārē quetibujuyaporori bero, m̄jāā jāgoye nocārō cayoarop̄u macāāna cūārē caroa quetire quetibujūñesēāgarā jāā átiya. Bairāp̄ua aperā caquetibujūri majā na caquetibujūñesēārīcā macārīp̄u jāā quetibujurápérigarā. “‘Aperā na capaariquere ēmarā m̄jāā átiya,’ jāārē ī busupairema,” īrā, to ûnop̄u jāā ánucūgaya.

¹⁷ Tore bairo Dios yaye cāā ī quetibujuya: “Ni jīcāā ūcā, ‘Caroaro majū yū paamasīñā,’ cā ma-jūā cā caátimas̄rījē mena cañucūñ cā caāmata, ‘Dios nocārō caroaro cā camasrījē jāgori roque, caroaro yū paamasīñā,’ cā cañpee p̄ame roque ñuñā,” ī quetibujuya Dios yaye busurique. ¹⁸ Bairi ni jīcāā ūcā cā majūā cā paariquere cā cañajesoro netōjāñurō wapacutiya cā paariquere Dios cā cañajesorije p̄ame roque.

11

Pablo y los falsos apóstoles

¹ ¡Bairi roro masacatiecure bairo y^u caibusunucūrījērē mujāā canucācōāmasīrō y^u boyá! Dise wāme ūnie y^u caquetibujurije caāmata cāārē, tiere nucānetōcōāñā. ² Mujāārē roro tūgoñau mee y^u baiya. Dios mujāārē īñamairī y^u cū caquetibujurotirique jāgori mujāārē quetibuj^u y^u átiya. Dios mujāārē cū cañnamairōrēñā bairo y^u cāā b^utioro mujāārē y^u maiñā. Bairo mujāārē mairī y^u p^uame jīcāñā, Jesucristo jetore cū mujāā catūgoñsaro y^u boyá. Bairo bori, mujāārē ñe ūnie cawapa cāgoena cañurā majū cū caññajoro mujāā bairo joroque y^u átigaya, caroarā ñe ūnie cawapa cāgoena majū Jesucristo tūp^ure mujāā caetamasīparore bairo ī. ³ Baipua, aperā mujāārē na cañtopee ūnierē y^u tūgoña uwijāñuñā. Wātī, cū cañtopairije mena Evare cū cañtoricarore airo mujāā cāā aperārē mujāā cañtoecopee ūnierē y^u tūgoña uwijāñuñā. Bairo mujāārē na cañtoata yua, mujāā p^uame Jesucristore caboenarē bairo caroaro nucāb^ugorique mena jīcārō tāni cū mujāā īroaetibujiorā. ⁴ Bairi noa ūna mujāārē jāā caquetibujujāgoric^u Jesucristo yaye queti meerē caquetibujurā cāārē caroaro mena na mujāā tūgoñsaganucūñā. Tunu bairoa jāā caquetibujuricaro bero, Espíritu Santo majūrē mujāā yerip^u cabocáñerīcārā nimirācūñā, apei espíritu ūcū cāārē caroaro cū mujāā ñeganucūñā. Apeyera Dios yaye queti camasārē cū canetōrīqūē quetire catūgoñsajāgoricarā nimirācūñā, ricaati quetibujuriquere caquetibujurā cāārē na

mujāā tūgoasaganucūña. **5** Baipha, mujāā catūgoasaganucūrā ūna cañtopairā, jāā, apóstolea majā netōrō cañitūgoñarā roca majū macāācūrē bairo yu tūgoñaetīña. **6** Yu phame yu cabusurije mena caroaro caquetibujā āmeomasíecū yu acū. Bairo caācā nimicāā, Dios yaye macāājērē masírīqūē phamerā yu masínetōmajūcōñña. Tie yu camasírījērē mujāā yu áti ññoāninucūña tocānacānia mujāā tūphre. Noo jāā caátie wāme cárō mujāārē tiere jāā caáti ññorō mujāā ññanucūña.

7 Yu phame mujāārē caroa queti Dios camasārē cā canetōrīqūē queti majūrē mujāā yu quetibujājūgou. Bairo tiere quetibujā acū, mujāārē yu wapa jēniepū. ¿Ricaati wāme mujāārē roro áchato, tore bairo wapa jēniecū mujāā yu quetibujājupari? Yu phame bopacooro yu baiwu, mujāā phame caroaro majū mujāā cañimasípeere bou. **8** Ape poari caaña ñubueri majā yure dinero jowā, mujāārē yu cajhátimasíparore bairo ñrā. Baipha bairo yure na cadinero jorique jāgori narē dinero ñmaurē bairo yu ápu. **9** Mújāā watoapu yu caquetibujāñeséärí watoare, yure carusarije cañimiatacāärē, di rūmū ūno jícāñ ūcārē jūnurō yu jēni patowācōepu. Marí yarā Macedonia yepa macāāna phame roque yure carusarijere yu jowā. Bairi mujāārē jūnu yu cajēni patowācōpeere yu nucācōñwū. Baipha bairo jeto yu nucāmasícōñ ninucūgu. **10** Cristo nocárō caroaro cariape caquetibujā cā cañierē camasí ñanirí cūrēñ bairo yu cāñ cariape mujāārē ñiñña: Di rūmū ūno mujāā Acaya yepa macāānarē yu dinero jēnipatowācōecū. Tiere tūgoñarí batioro yu yeri ñuñña. **11** ¿Dopēñ bairo mujāārē ñi busuchati? ¿Mujāārē caññamaiecū

ãnírĩ tore bairo ñi busatati? Bairo mee niña. ¡Dios cãã caroaro masñami nocãrõ mujãärẽ yu cañamainucûrîjére!

12 Mujãärẽ yu cabuerije wapare jéniecã, yu caquetibujugoriarore bairo wapa jéniecã yu quetibujucõã ninucûg. Aperã mujãärẽ na caquetibujarije wapa, wapa jénirã caquetibujunesãñucûrã, “Pablore bairo jãã cãã jãã paanucûña,” na caímasiétiparore bairo ï, di rãmu ûno mujãã yu wapa jénietig. **13** Na pame roque cañtopairã, apóstolea majã mee niñama, “Apóstolea majã majú jãã ãniña,” caíra nimirãcã. Bairo caíra nimirãcã, na rupa bui jeto Jesucristo yarã apóstolea majärẽ bairo bautonucûñama. **14** Bairo na caátimasñucûrîjére ïñarã, baipua yu tûgoña acuetiya. Ape watoara wãtã cãã umarecoó macãacã ángel bauriquere bairo bauriquecuti tomasñucûñami. **15** Tore bairo wãtã cãã cü cabaimasirõ jëgori, cü yarã cañtopairã cûrê catûgoñsari majã pame cãã caroare caáti majärẽ bairo baurique cuti tomasñucûñama. ¡Bairãpua, na ûna jíca rãmu caâno yasi acagarãma, roro na caátipairije wapa jëgori yua!

Sufrimientos de Pablo como apóstol

16 Mujãärẽ yu caquetibujugoriarore bairo mujãärẽ ñinemoña tunu: Ni jíca ûcã yure, “Camecãrẽ bairo quetibujuyami Pablo,” yu qûi tûgoñaeticôato. Bairo camecãrẽ bairo yure mujãã caítûgoñata, camecãrẽa bairo yu caquetibujarijere yu tûgopeocôãña mai. Mujãã tûpu caâna quetibujuri majã, na majúã na caátie mena netõnucâgarã, netõjâñurõ na

caquetibujunucrōrē̄ bairo peeto ūno yu cūārē yu quetibuju roticōāñā. ¹⁷ Bairopua marī majū marī caátie mena marī caāmeo netōnucāgarije cañuetie niñā. Camecārārē̄ bairo quetibujurije niñā. Marī Quetiupua cū̄ caññajesorije ūnie mee niñā. ¹⁸ Bairo cabaimiatacuārē̄, bairāpua capāārā̄ ninucūñama na majūā na caátie mena netōnucāgarā̄ caquetibujupainucūrā̄. Bairi, jyu cū̄ tore bairo yu quetibujugaya! ¹⁹ Mujāā puame catāgoñamasirārē̄ bairo tāgoñamirācuā, jnoperē̄ catāgoñamasíñā yaye queti puamerē̄ caroaro mena mujāā tāgousanucūñati, tame! ²⁰ Tunu bairoa roro rotirique mena narē̄ caroaro na mujāā cajuatinemopeere na cabomiatacuārē̄, caroaro mena na mujāā tāgopeonucūñā. Tunu bairoa mujāārē̄ carotieperā, mujāārē̄ cañtori majā ūna cūārē̄ na mujāā ēñotaetinucūñā. Tunu aperā mujāārē̄ cabugoro macāñnarē bairo caññarerā, aperā mujāārē̄ roro na cawasopana paepemiatacuārē̄, caroaro mena na mujāā tāgopeonucūñā. ²¹ Mujāārē̄ yu cañpeere bobotāgoñamicuā, atore bairo mujāā ñiñā: “Jāā puame cayeritutuaena majūrē bairo tie ūnierē na caátore bairo jāā átiānajē cuperinucūñā!

Bairi aperā na majūā na caátie mena caquetibujunucūrā̄ netōrō̄ na caquetibujuata, yu cū̄ netōjāñurō̄ mujāā yu quetibuju masíñā. Baipua camecārē̄ bairo yu caquetibujurije cabaimiatacuārē̄, atore bairo mujāārē̄ yu quetibujuya: ²² Mujāā tāpu caāna quetibujuri majā, “Jāā roque hebreo majā majū jāā ãniñā,” ñ botionucūñama na majūā na caquetibujurije mena. Bairo na cañata, yu cū̄ hebreo majā yauu

yu ãniña. Tunu bairoa, “Israelita majã Dios cã cabesericarã jää ãniña,” na cañata, yu cã israelita majã yau majã yu ãniña. Tunu, “Abraham ãnacã pãrãmerã majã jää ãniña,” na cañata, yu cã cã pãrãmi majã yu ãniña. ²³ Tunu bairoa, “Cristore paabojari majã jää ãniña,” na cañatacãärẽ, yu roque na netõjãñurõ cãrẽ capaabojari majõcã majã yu ãniña. Baipua, atiere bairo yu caibusuata, camecãrẽ bairo ñiña. Yu puame roque na netõjãñurõ Dios yayere yu paanucãña. Na netõjãñurõ capee majã popiye preso jorica wiipu yu jo epenucãña. Tunu bairo na netõjãñurõ capee majã yu bape econucãwã. Dios yaye macãajẽrẽ yu caquetiburije jãgori capee majã yu pajã ecobujionucãwã. ²⁴ Jíca wãmo cãnacãni majã judío majã quetiuparã yu ñewã. Bairo yu ñerí yua, treinta y nueve cãnacãni majã yu bape epenucãwã, yure na cañenucûrõ cãnacãnia. ²⁵ Itiani cãnacãni majã yucu mena yu paepewã. Jíca ni ûtã rupaa mena yu wẽjã rocabujiowã. Tunu bairoa itiani cãnacãni majã cãmua capairicapu áñesẽã, yu ruawã. Bairo jíca ni yu caruari rãmu caâno yoaro, umareco, ñami cãärẽ yu baa pasawu ria capairiya recomacã majãpure. Yu riacoabujiowu. ²⁶ Bairo aperoripu cañarẽ quetibuju ñesẽãgu, roro majã yu tãmuonucãña. Bairo áñesẽãnucã, riya cauwioropu cãärẽ yu ánucãwã. Tunu bairo uwioro cajerutiri majã na capairopu yu netõ ánucãwã. Yu yarã jíca yepa macãâna judío majã nimirãcuã, yu wapanarẽ bairo caâna watoapu yu áñesẽãnucãwã. Tunu bairo aperã ape yepa macãâna tãripu cãärẽ uwioro yu áñesẽãnucãwã. Tunu bairoa capaca macãápu, camasã na camanoripu cãärẽ uwioro

yu baiñesēwā. Ria capairiya cāäre uwioro yu baiñesēwā. Tunu apeyera, “Jesucristore catūgosara jāñ añiña,” cabugoroa cañtopaira watoa cāäre uwioro yu baiñesēñanucūwā, aperoripu cañnare quetibuñesēägu. ²⁷ Capee majū popiye yu paanucūwā. Apeyera roro popiye yu tāmuonucūwā. Tunu capee majū yu wugoa tāmuonucūwā yu paarique jāgori. Tunu bairoa capee majū etigu, o ugarique ugagu, popiye yu aua nucānucūwā. Ape watoara capee jutii cacūgoecu ñanirī roro bopacooro yu yusuaye tāmuonucūwā.

²⁸ Atie mujāäre yu caquetibujuriye, apeye mujāäre yu caquetibujuetiataje mena popiye majū tāmuonucūmicā, tocānana rāmua mujāä, o aperā Dios ya poari macāña cāäre caroaro na cañipeere bou, butioro yu tāgoña patawacānucūña. ²⁹ Bairo ni jīcāü ñucā mujāña mena macāña Jesucristo yaure cā yapapuao joroque aperā cā na caápata, yu cāñ mena yu yapapua tāgoñanucūña. Tunu bairo ni ñucārē roro cā átio joroque aperā cā na caápata, yu cāñ butioro majū yu tāgoña asianucūña. ³⁰ Yu puame, “Aperā netōrō caquetibujumasī yu añiña,” ñucārō ñorēña, catutuaecu yu cañniere bairo mujāña yu quetibuju ñogu. Botiorique mena tutuaro yu quetibujugaetiya mujāäre. ³¹ Dios, marī Quetiupu Jesucristo pacu cāñ masīmajūcōñami caroaro cariape yu caquetibujunucūñjēre. Cūrēña tocānana rāmua cāñ marī cabasapeoro ñuña. ³² Apeyera Damasco macāpu yu cañno quetiupu rey Aretare cajuroti gobernador puame yu ñerotimiñupī. Bairo yure cañegau ñanirī, cāñ ûmua soldauare ti macā witirica jopepu na coterotiyupi, yure na ñeo joroque i. ³³ Bairo yure cāñ cañerotirijere tāgori

yua, aperā marī yarā p̄ame yu j̄áma. Ti macā ēñotaricaro j̄goyepu pii capairi pii mena yu jārī, wili waru jopepu yu pitiyo ruiojowā. Tore bairo yu na caáto, yu rutimasīwā quetiupau gobernador yure cañegaure.

12

Visiones y revelaciones

¹ Ñe ūnie majū marī átimasīetīnā, marī majūā marī caátiere marī caibusata. Bairo cabaimi-atacūârē, yu p̄ame marī Quetiupau qūéguericarore bairo yu cū cañorīqūē, cū yaye macāâjērē yu cū caátiubo iñorīqūē macāâjē cūârē mujāā yu quetibujugaya. ² Jīcāā caamurē ñiñawā caroaro majū Cristore jīcārō tāni catāgoasacōaninucūârē. Cū p̄amerē itia umurecóo tuti buipu cū neámí Cristo. Merē p̄aga wāmo peti r̄pore baparicānacā pēnirō cānacā cūma majū netōñā cūrē cū caneátato bero. Baipua caroaro majū yu masītīnā: Ati rupaū menaa, o cū yeri jetore rita neácú baibauwī. Dios roque cariape cū caátajere masīñami. ³⁻⁴ Baipua caroaro majū yu masīnā: Cūrē Dios nocārō caroaro caāno cū tāpū cū neámí. (Ati rupaū menaa o cū yeri jetore rita neácú baibauwī.) Topu etaách, cū p̄ame busuri cayasiorije, ni ûcūrē Dios cū busurrotietie ūnie busurique majūrē tāgoroyawī.

(Mai, Pablo p̄ame versículos 2-4 apei cū cabairiquere i quetibujumicāā, cabotiogaecu ãnirī cū majūā cū cabairiquere quetibujugu ïcūmi.)

⁵ Bairo yu roque tore bairo camasī ãnirī caroaro netōrō tie mena jāgori yu baibotio iñobujioya

ni ūcā camasocare. Bairo masīmicāā, baipua yu majūā yu camasīrījē mena tore bairo yu átibotiogaetiya. Tie ūnie meerē, yu majūā yu cayeri tāgoñatutuaetie roquere torea bairo mājāā yu caáti īñoata, ñucōabujioro. ⁶ Bairo netōjāñurō yu majūā yu caátiere, o yu caírijērē quetibujumicāā, camecārē bairo quetibuju mee yu baiya baipua. Cariapea quetibuju roque tore bairo ñinucūmiña. Bairo caī nimicāā, baipua buipearo ni jīcāā ūcū tie yu caáperie, o yu caëtērē jāgori yu cā caíroacotero yu boetiya. Caroaro yu caátiäninucūrījērē ñabeseri roque yu cā caíroaro ñuña.

⁷ Bairo marī Quetiupa yaye macāājē nocārō caroare yu cā caátibuio ñorīqūē mena jāgori yu cabaibotioetiparore bairo ī, wātī roro yu cā caátiere ēñotaemi Dios. Tie jāgori popiye pota marī rupaure caānorē bairo wātī roro yure cā caátiere ēñotaemi Dios. Tie jāgori popiye pota marī rupaure caānorē bairo wātī roro yure cā caátie ninucūña. ⁸ Bairo roro popiye yu cabaiänierē yu cā netōáto ī, itiani cānacāni majū Diore cā yu jēnimiwā. ⁹ Bairo itiani yu cajēnimiatacāärē, itianipua atore bairo ñi quetibujuwī: “Mu caírōrē bairo yu áperigu. Yu yarā popiye baimirācāā, narē yu mena na tāgoñatutuao joroque na yu caáti jāgori, nipetiro camasārē yu catutuarijere nemojāñurō na ñiñomasīña,” ñi quetibujuwī. Baire popiye yu catāmōrījērē tāgoñarī, tie mena yu tāgoña useanicōäña. Tie jāgori nipetiro camasārē Cristo yu cā catutuarije jorijere na yu áti ñiñomasīña. ¹⁰ Tunu bairoa atiere tāgoñarī yu useaniña: Catutuaecare bairo roro popiye yu cabairije, roro yure na caíawajatutinucūrījē, yure

carusarije cūārē tāgoñarī yu useaniña. Apeyera Jesucristore yu catāgoüsarije jāgori yure na capajīaga ñesēñanucūrījē, tunu Jesucristo jāgori popiye capee wāme yu cabainucūrījērē tāgoñarī yu useaniña. Bairo roro popiye catutuaecure bairo majū tāmūonucūñā pūame roque nemojāñurō Cristo jāgori catutuaure bairo majū yu tāgoñanucūñā.

Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto

11 Yu majūñā camecārē bairo ñiētīñā. Mujāñā roque camecārē bairo ñio joroque yu mujāñā ápu. Mujāñā pūame roque yu caátiñierē caroaro yure cabusuparā mujāñā ãanimiña. Bairo yure caroaro cabusuparā nimirācāñā, bairo mujāñā áperinucūñā. Cabugoro macāñacūrē bairo caācū nimicāñā, baipha na, mujāñā catāgoüsasanucūrā, jāñā apóstolea majā netōrō caānitūgoñarā roca macāñacūrē bairo yu ãnitūgoñaeñīñā. **12** Bairo popiye tāmūomicūñā, mujāñā tūpū ácū, nipetiri wāme nocárō Dios cū catutuarije mena áti ñoríquérē mujāñā yu áti ññoñanucūwū. Tore bairo caroaro yu caátimasñījē jāgori cariapea Jesucristo yaú apóstol majū yu caānierzē mujāñā masiñō joroque yu áti ñnomiwū. **13** Baipha jīcā wāme jeto aperā Jesucristore catāgoüsari majā poarire yu caátinucūrōrē bairo mujāñā yu ápewu. Yure carusarije caānimiatacūñarē, di rāmu ñino patowācōrō mujāñarē yu jēnipatowācōñepū. Tore bairo mujāñarē yu cajēnietīñē to cañueticōñata, jtiere yu mujāñā masiriyobojawa!

14 Mujāñā tūpū águ, merē qūñenojāgoyeti ácū yu átiya. Atie yu caápée mena itiani majū merē

mujāā t̄p̄are ūnīnañesēāg. Bairo ati watoare ácu cāā, mujāā apeye ūnierē cajēnipatowācōñrē bairo yu baietig. Capac̄ha p̄ame na pūnaarē car̄sarijere na jomasīnucūñama. Na pūnaa p̄ame mee na pac̄are car̄sarijere na jonucūñama. Bairi yu p̄ame mujāā yu pūnaarē bairo mujāā caānoi, dise ūnie mujāā cacūgorijere mujāā yu jēnipatowācōetīg. Yure mujāā caīroapee p̄ame jetore yu boyā. ¹⁵ Baip̄ha, dise yu cacūgorije caetattuaro cārō mujāärē yu j̄at̄inemog. Yu majū rupāh mena cāärē popiye yu tām̄omasīñā, mujāā p̄ame caroaro mujāā caānimasīpeere borī. Bairo mujāärē netōjāñurō yu camaimiatacāärē, mujāā p̄ame nemojāñurō yure camaiena majū mujāā tuanucūñā.

¹⁶ Bairo mujāärē di rūm̄ ūno apeye ūnierē yu cajēnipato wācōetimiatacāärē, jīcāärā atore bairo ūnucūñama: “Pablo masīrī, marīrē ūtō átiyami. Di rūm̄ ūno caāno marī camasīēto yua, apeye ūnie marī cacūgorijere jemasīgumi,” ūnucūñama. ¹⁷ Bairi, ¿mujāā t̄p̄u yu cajoricarā mujāärē ūtori apeye ūnie mujāā cacūgorijere mujāā na ēmarī? Ni jīcāñ ūcū mujāärē ūtori mujāā yayere ēmaesupi. ¹⁸ Yu p̄ame Titore mujāā t̄p̄u cū yu jowu. Cū mena apei marī yāu Jesucristore catūgoasā cāärē cū yu jowu. Bairo mujāät̄u yu cajoricu Tito top̄u ácā, ¿mujāärē qūñtori? Mujāärē jīcāni ūno ūtoetacum. Jāā, cū mena p̄ugarāp̄ua jīcārō tāni jāā ãnajē c̄utiya. Jāā, p̄ugarāp̄ua jīcā yerire bairo jāā yeri c̄tinucūñā.

¹⁹ Ape watoara atore bairo p̄ame mujāā t̄agoñabujiorā: “Caroaro jāärē na nācāb̄agoáto ūrā, tore bairo ūrāma,” jāärē mujāā ūt̄goñarā. Bairo mee jāā baiya. Yu yarā, yu camairā, Dios cāā tore

bairo bori, jāā caátigatēgoñarījērē masīcōāñami. Dios mena nemojāñurō mūjāā catēgoñatutuapee p̄ame roquere bori, tore bairo mūjāärē jāā quetib̄ju ãninucūña. ²⁰ Mūjāärē yu caññañesēäñáti rām̄ caāno, caroaro yu mūjāā caāniyuro yu boyo. “Ape watoara ricaati niyubujiorāma,” ī tēgoñarī, yu tēgoña uwiya. Carorije macāäjē mena mūjāā caāno mūjāā yu eta tām̄ogaetiya. Atie ūnie carorije nibujioro mūjāā watoare bairop̄a: Āmeo tutrique, āmeo īña ugrique, āmeo asiarique, aperā netōrō baitēgoñarīqūē, roro āmeo b̄shspairique, cahsarop̄ b̄shspairique, āmeo botiorique, caroaro jīcā yericutiri ãanimasētājē cāā nibujioro. Tiere tēgoñarī yu p̄ame yu tēgoña yapapuajāñuña. Bairo mūjāā caāmata, mūjāā cāā b̄tioro mūjāā yapapuabujiorā, mūjāärē yu catutipeere tēgoñarī yua. ²¹ Tunu bairoa ati watoa mūjāärē yu caññañesēäñáti rām̄ caāno, roro mūjāā caānie jāgori yu Quetiupau Dios p̄ame mūjāā mena yu tēgoñaboboo joroque yu átibujioumi. Nocārō yoaro carorije macāäjērē mūjāā caátiñinucūrījērē tēgoñarī, b̄tioro yapapuari yu otio joroque yu átibujioumi. Capāärā mūjāā mena macāäna tocānacā wāme roro ati rupaau mena átieperique ūnierē áti jānaetinucūñama. Tie nipetirijere tēgoñarī yu majūp̄a b̄tioro yu tēgoña yapapuajāñuña.

13

Advertencias y saludos finales

¹ Atie mūjāā yu caññañesēäñápee mena merē itiani majū mūjāā t̄p̄are ñiñia ñesēäáḡa. Dios

ya tutipu bairo ñ quetibuju woatuyupa: “Pugarã, o itiarã ñuna, apei roro caátacure na cabusujärõ ñuña. Bairo na, itiarã ñnapu jícárõrẽ bairo na cabusujáata, nipetiro catágóra cã na caírõrẽ bairo átimasñama,” ñ quetibujuya Dios ya tutipu.

2 Bairi mujãã tupu caãna carorijere caátanarẽ, o nipetiro to caãna cãrẽ ãme ato mai cayoaropu ãcã, jícãni bero tunu mujããrẽ ñiau etanemou yu caquetibujuricarore a bairo ñinemoña tunu: Ati watoa mujããrẽ tunu yu cañña ñeséñemou ápáta, roro caátipairãrẽ yu bopaca ññaecu yua. Roro popiye na baio joroque na yu átigu. **3** Mujãã puame mai yure caria Jesucristo yu cã cajuhátiere masígarã, jícã wãme áticõña macããrã mujãã átiya. Jau, toroque mujããtu ãcã, mujããrẽ yu áti ñögu cã catutuarijere. Cristo puame catutuaecure bairo mujãã watoare ãcãrẽ bairo bainucûñami. Bairo cabai nimicãã, nocãrõ cã catutuarijere mujãã áti ññomajúcõñanucûñami yu jëgori mujãã turipure. **4** Bairapua, cariapea marí masñña catutuare a bairo yucupãípu papuatuuecori riariquere. Bairo papuatuuecori cariaricu nimicãã, Dios cã camasíñjé jëgori cacatiricu majú niñami. Jää cã bairapua Jesucristore a bairo roro popiye jää tãmuonucûñña. Bairo popiye baimirãcãã, Jesucristore capitiena ñirí jää cã cûrẽa bairo jää ñigara Dios cã catutuarije jëgori, mujããrẽ juátinemogarã yua.

5 Bairi mujãã majúã caroaro mujãã caátiñierẽ tugoña besemasñña. ¿Cariapea Jesucristo mena marí tugoñatutuamiñatí? mujãã caítugoñamasíparore bairo ñrã, caroaro tugoña beseya mujãã caátiere. ¿Mujãã yeripu Jesucristo cã

caānierē m̄ejāā tāgoñamasīetīñati? Cañtopairārē bairo cabugoroa, “Jesucristo yarā jāā āniña,” m̄ejāā caīata roque, Jesucristo m̄ejāā yeripu mācūmi. ⁶ Bairo īmicūā, baipua yu p̄ame m̄ejāā mena yu tāgoñatutuacōāña. Baire jāārē bairāpu cariapea Cristo yarā jāā caānierē m̄ejāā masīcōārā. ⁷ Baire jāā p̄ame m̄ejāārē Diopure jāā jēnibojanucūña, dise ūnie carorije macāājērē m̄ejāā caáperiparore bairo īrā. “Na netōrō caroarā majū jāā āniña,” īgarā mee, m̄ejāārē tore bairo jāā átibojagarā. Caroa macāājē p̄ame roque m̄ejāā caátiāniparore bairo īrā, tore bairo jāā átigarā. “Cabugoroa quetibujurā átiyama,” camasā jāā na caīmiatacūārē, bairāpu tore bairo jāā átigarā. ⁸ Jāā p̄ame dopēirā cariape macāājērē ricaati p̄ame jāā baibotiomasīetīñā. Cariape macāājē quetibujurique caīrōrē bairo p̄ame jeto roque jāā caátimasīnucūpee niña. ⁹ Baire jāā p̄ame jāārē caīñaterā cayeritutuaenarē bairo jāā na caīmiatacūārē, tāgoña useanirīqūē mena jāā ānicōānucūña. M̄ejāārē juátigarā, tie mena jāā p̄ame popiye jāā catām̄onucūrījē jāgori nemojāñurō Dios mena m̄ejāā catāgoñatutuapeere tāgoñarī jāā useaninucūña. Baire tocāñacā rāmuā m̄ejāārē Diopure jāā jēnibojanucūgarā, caroaro m̄ejāā caátiānie ūne ūnie to carusaetiparore bairo īrā. ¹⁰ Baire ati carta mena m̄ejāā yu quetibuju woajoya, m̄ejāā tāpu yu caīñañesēāū ápáro jāgoye. Topu yu caetaparo jāgoye roro m̄ejāā caátiānierē m̄ejāā majūā qūēnocōāña. Bairo m̄ejāā caápata, yu p̄ame topu eta, tutuaro mena m̄ejāā yu quetibujuetig. Marī Quetiupau p̄ame roque tore bairo yu carotimasīpeere yu jowī. Jesucristo

mena mujãã yeripu nemojãñurõ cã mujãã catãgoñatutuanutuaparore bairo ï, tore bairo yu roticãwí. Mujããrẽ yu yapapuo reo joroque ï mee, tore yu quetibuju roticãwí marĩ Quetiupau.

¹¹ Yu yarã, mujããrẽ yu cawoajo yaparoparo jẽgoye atore bairo mujãã ñiña: Caroaro useanirqüẽ mena ãnajẽusa. Caroaro átiãnajẽ puamerẽ átiãnimasína. Tocãnacãpua caroaro yeri ñurõ ãmeo átiãnajẽusa. Tunu bairoa jícã yericunarẽ bairo ãnajẽusa. Marĩ Pacu Dios ãmeo mairqüẽrẽ, bairi jícã yericutaje cããrẽ cajou mujãã mena cã ãmarõ. ¹² Tunu bairoa caroaro nucãbugorique mena ãmeo bocári ãmeo jéniña. ¹³ Marĩ yarã ato macããna Jesucristore catãgosarã nipetiro mujããrẽ ñuroti joyama.

¹⁴ Jesucristo marĩ Quetiupau caroare cã jonemoáto mujãã nipetirore. Tunu bairo marĩ Pacu Dios nocãrõ marĩrẽ camai, bairi cã Yeri Espíritu Santo cãã mujãã mena cã ãnicõã ninucãáto.

Tocãrõã niña atie queti yu cawoaturije.

Dios Că Cauetibăju Cūrīcă Tuti New Testament in Carapana (CO:cbe:Carapana)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Carapana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Carapana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

li

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
69a83a35-f961-5e00-b9bd-ee04b851efbd